

Случи се тъй що-то Българска-та църква се поевни въ такова време, когато въ вселенска-та христова църква бѣше избухнала една прискърбна распра, распра, която неможи да не закачи и новоявленна-та Българска църква. Поради това ные трѣба да кажемъ нѣколко рѣчи за неѣ.

До онова време главни-тѣ свещенноначалници, сирѣчь патріарси-тѣ, се считахъ равни по между си като еднакви духовни глави на Христово-то стадо. Нѣмаше по между имъ ни единъ, който да имаше по-голѣма власть отъ други-тѣ или пакъ нѣкаква си правдина надъ тѣхъ. — Всеки управляваше подчинени-тѣ нему църкви самовластно, а кога се явяваше нѣкакъвъ общъ за всички-тѣ въпросъ, тѣ се сбирахъ на съвѣщаніе и рѣшавахъ го съборнѣ. — Но въ 9-тии вѣкъ Римскіи патріархъ съсь свое-то чрезмѣрно властолюбіе растури това духовно равенство между патріарси-тѣ, и заедно съ това расклати духовно-то единство въ Вселенска-та църква. — Папа Николай I, който сѣдя на Римскіи патріаршески престолъ отъ 858 до 867 г. изъяви притязанія, че Римскіи патріархъ има върховна власть надъ вселенска-та църква и че негови-тѣ рѣшенія имѣтъ по-голѣма сила отъ рѣшенія-та на други-тѣ патріарси, макаръ бы ще и отъ събори-тѣ. Като исказа такива притязанія, Николай поиска отъ други-тѣ патріарси да го припознахъ за свой глава и безпрекословно да се подчинявѣтъ на негови-тѣ повелѣнія. — Освѣнъ тѣзи властолюбиви притязанія, Николай припозна новъ единъ догматъ въ Христова-то ученіе, догматъ съвѣсмъ противенъ на Евангелска-та истина сирѣчь, че духъ свети происходитъ не само отъ Бога-Отца но и отъ Бога-сына (filioque). Николай искаше отъ Вѣсточни-тѣ патріарси да приемнѣтъ и тѣ този догматъ, а токожде и други нѣкои измѣненія, които Римска-та църква бѣше напра-